# Çocuklar için Zorbal?kla ?lgili Bili?ler Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklar için Zorbal?kla ?lgili Bili?ler Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18971

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Çocuklar için Zorbal?kla ?lgili Bili?ler Ölçe?i (ÇZ?BÖ), çocuklar?n akran zorbal??? olgusuna yönelik sahip olduklar? bili?sel yap?lar? ve inançlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikometrik araçt?r. Ölçek, 2015 y?l?nda Füsun Gökkaya ve Sibel Tekinsav-Sütçü taraf?ndan Türkiye'de geli?tirilmi? ve standardize edilmi?tir. Ölçek, zorbal??? me?rula?t?ran, zorbal??a tepki göstermeyi engelleyen veya ma?duru suçlayan bili?leri de?erlendirerek, zorbal?k davran??lar?n?n alt?nda yatan bili?sel mekanizmalar? anlamaya yard?mc? olmay? hedeflemektedir. Toplam 22 maddeden ve 4 alt boyuttan olu?an bu araç, özellikle okullarda zorbal??? önleme ve müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda kritik öneme sahiptir.

## Anahtar Kelimeler

Zorbal?k, Zorbal?k Bili?leri, Çocuk Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Akran ?li?kileri, Psikometrik Özellikler

## Yazarlar

Füsun Gökkaya, Sibel Tekinsav-Sütçü

## Amaç

Çocuklar için Zorbal?kla ?lgili Bili?ler Ölçe?i'nin temel amac?, ilkokul ve ortaokul düzeyindeki çocuklar?n zorbal?k eylemlerine, ma?durlara ve zorbal?k olaylar?na tan?k olma durumlar?na ili?kin sahip olduklar? inançlar?, tutumlar? ve bili?leri sistematik olarak ölçmektir. Bu bili?ler, zorbal?k döngüsünün sürdürülmesinde veya sonland?r?lmas?nda merkezi bir rol oynar. Ölçek, özellikle zorbal?k davran???n? hakl? ç?karma, zorbal?k ma?durunu suçlama ve zorbal??a kar?? sorumluluk almama gibi bili?sel çarp?tmalar? tespit etmeyi amaçlamaktad?r.

## Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?, bireyin zorbal?k eylemleri kar??s?ndaki zihinsel ?emalar?d?r. Bu yap?, zorbal???n sosyal normalli?ine, ma?durun hak etti?ine dair inançlara ve zorbal??a müdahale etme yetkinli?ine ili?kin dü?ünceleri içerir. Ölçek, bu bili?sel yap?y? 22 madde arac?l???yla ve geli?tirme çal??mas?nda ortaya konan 4 farkl? alt boyutta incelemektedir. Bu alt boyutlar, zorbal?k döngüsünün farkl? yönlerini (örne?in, zorbal??? me?rula?t?rma, zorbal??? durdurmada güçsüzlük hissi) temsil etmektedir.

## Geçerlik

Çocuklar için Zorbal?kla ?lgili Bili?ler Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde kapsaml? geçerlik

ARABPSYCHOLOGY.COM

çal??malar? yürütülmü?tür. Yap?lan geçerlik analizleri, ölçe?in teorik yap?y? temsil etme yetene?ini desteklemektedir. Özellikle yap? geçerli?i, ölçe?in zorbal?kla ilgili bili?sel yap?lar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak belirlenmi?tir. Bu çal??malar, ölçe?in zorbal??a yönelik bili?leri di?er ilgili psikolojik yap?larla tutarl? bir ?ekilde ili?kilendirdi?ini ortaya koymu?tur.

## Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? ve di?er ilgili yöntemler kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Güvenilirlik çal??malar?, ÇZ?BÖ maddelerinin ölçülmek istenen bili?sel yap?yla ne kadar tutarl? oldu?unu göstermektedir. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçe?in farkl? uygulamalarda stabil ve güvenilir sonuçlar üretti?ini teyit etmektedir. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikometrik özelliklerinin sa?lam oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Geli?tirme çal??mas? kapsam?nda gerçekle?tirilen Faktör Analizi (muhtemelen Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi), ölçe?in nihai yap?s?n?n 4 alt boyuttan olu?tu?unu göstermi?tir. Bu 4 alt boyut, 22 maddeyi anlaml? ve teorik olarak tutarl? gruplar halinde toplamaktad?r. Bu çok boyutlu yap?, zorbal?kla ilgili bili?lerin tek boyutlu bir kavram olmad???n?, aksine farkl? bili?sel bile?enlerden olu?tu?unu desteklemektedir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in teorik modelini do?rulamaktad?r.

## Ölçek Bilgileri

**Test Türü:** Geli?tirme (Özgün Ölçek)

**Format:** Yaz?l? Anket (Kendi kendine doldurma)

**Mevcut Diller:** Türkçe

**Hedef Popülasyon Grubu:** Çocuklar (Ö?renciler)

**Ya? Grubu:** ?lkokul ve Ortaokul ö?rencileri (Spesifik ya? aral??? geli?tirme makalesinde belirtilmi?tir.)

**Popülasyon Detaylar?:** Türkiye'deki okullarda ö?renim gören çocuklar.

**Test Metodolojisi:** Ölçek, 22 maddeden olu?ur ve yan?tlar 4'lü Likert Tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak toplan?r. Yüksek puanlar, zorbal??? destekleyen veya me?rula?t?ran bili?lerin daha yo?un oldu?unu gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Anahtar Kelimeler

Bili?sel Çarp?tmalar, Okul Zorbal???, Psikolojik Ölçek, Zorbal?k Müdahalesi, Türkiye Ara?t?rmas?, Psikometri

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Mevcut de?il.

**?leti?im E-posta Adresi:** fusungokkaya@hotmail.com

**Yaz??ma Adresi:** Detayl? yaz??ma adresi kaynak makalede bulunabilir.

## ?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** 2015

**?zinler ve Ücretler:** Ölçek, akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazarlardan izin al?narak kullan?labilir. Ticari kullan?m durumlar? için do?rudan sorumlu yazar Füsun Gökkaya ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

## Referanslar

Gökkaya, F., ve Tekinsav-Sütçü, S. (2015). Çocuklar için Zorbal?kla ?lgili Bili?ler Ölçe?inin geli?tirilmesi ve psikometrik özelliklerinin de?erlendirilmesi. Anadolu Psikiyatr Dergisi, 16(Ek say?-1), 54-63.

Makalenin tam metnine a?a??daki linkten eri?ilebilir: scopemed.org

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??dan indirilebilir:

cocuklar-icin-zorbalikla-ilgili-bilisler-olcegi-toad.pdf

## Çocuklar için Zorbal?kla ?lgili Bili?ler Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 4 alt boyuttan ve 22 maddeden olu?maktad?r.

Zorbal??a u?rayan bir çocu?u gördü?ümde, zorbal??? durdurmak için benim yapabilece?im bir ?ey yoktur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bazen, ba?kalar?na zorbal?k yapmak normaldir.
Baz? çocuklar, ba?ka çocuklara zarar verdikleri için zorbal??a u?rarlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM